

Mai Kivelä vas ym.

Toimenpidealoite Suomen tuen ilmaisemisesta luonnontuhonnan kansainväliselle kriminalisoinnille

Eduskunnalle

Nykyisten lakien sallima, vuosikymmeniä jatkunut ekosysteemien laajamittainen vahingoittaminen ja tuhoaminen on johtanut maailmanlaajuiseen ilmasto- ja ympäristökriisiin. Sopimukset, säännöt ja oikeuskäytännöt ovat epäonnistuneet estämään kaiken tämän.

Kansainvälisen rikostuomioistuimen (ICC) Rooman perussääntöä on muutettava siten, että luonnontuhonta (ecocide) sisällytetään jo voimaan tulleiden rikoslakien rinnalle, jotka kriminalisoivat kansanmurhan, sotarikokset, hyökkäysrikoksen ja rikokset ihmisyyttä vastaan. Lakimuutos tarjoaa yksinkertaisen ja tehokkaan juridisen pelotteen vastuullisissa asemissa oleville. Muutos voidaan panna täytäntöön nykyisissä rikosoikeuden järjestelmissä.

ICC:n toimivaltaan voi lisätä rikoksia, ja sitä kansainvälinen kampanja Stop Ecocide International tavoittelee. Kampanjan tavoitteena on, että tulevaisuudessa Haagiin voitaisiin tuoda syytettäväksi myös maailman suurimpia ympäristörikollisia. Tämä voi käsittää esimerkiksi laajoja ympäristötuhoja aiheuttaneiden yritysten tai valtioiden johtajia. Suomesta käsin tuetaan kansainvälistä kampanjaa suoraan ja myös suomenkieliselä toiminnalla.

Luonnontuhonnan asiantuntijamääritelmä kuuluu seuraavasti:

"Luonnontuhonta (Ecocide) tarkoittaa laitonta tai mielivaltaista tekoa, joka on tehty tietäen, että kyseiset teot aiheuttavat huomattavan todennäköisyyden vakaviin ja joko laajalle levinneisiin tai pitkäaikaisiin vahinkoihin ympäristössä."

Laajalle leviämisen tai pitkäaikaisen vaikutuksen kriteeri tarkoittaa joko maantieteellistä laajuutta tai koko lajiin tai ekosysteemiin kohdistumista. Määritelmä kattaa myös elottoman luonnon vesivaroista jääpeitteeseen ja kallioperään. Takautuvaa vaikutusta ei olisi, mutta kuten useissa muissakin rikoksissa, vaarantaminen tai riskin aiheuttaminen riittäisi rikoksen tunnusmerkistön täyttymiseksi. Uudella luonnontuhontalailla uskotaan olevan ennen kaikkea luonnontuhontaa ennalta ehkäisevä vaikutus.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin, jotta se voi ilmoittaa tukensa luonnontuhonnan (ecocide) kansainväliselle kriminalisoinnille.

Toimenpidealoite TPA 66/2022 vp

Helsingissä 2.6.2022

Mai Kivelä vas
Inka Hopsu vihr
Merja Kyllönen vas
Veronika Honkasalo vas
Pia Lohikoski vas
Jari Myllykoski vas
Erkki Tuomioja sd
Mari Holopainen vihr
Sofia Virta vihr